

ARENNGUKAAVA

2009-2015

UNISTUSTE
VABRIKUNISTUSTE
VABRIK
UNISTUSTE
VABRIKUNISTUSTE
VABRIK
UNISTUSTE
VABRIKUNISTUSTE
VABRIKUNISTUSTE
VABRIK
UNISTUSTE
VABRIKUNISTUSTE
VABRIK
UNISTUSTE VABRIK

1. Sisukord

1. Sisukord	2
2. Sissejuhatus.....	3
3. Tegevuspiirkonna olude kirjeldus	4
3.2. Majanduslike olude kirjeldus.....	4
3.3. Infrastruktuuri olude kirjeldus.....	5
3.4. Piirkonna elanikkonna vanuseline ja sooline jaotus	6
4. Hetkeolukorra analüüs	7
4.1. Üldandmed ja väliskeskkonna ülevaade	7
4.2. Ühingu senise tegevuse ülevaade	8
4.3. Missioon	8
4.4. Arengueeldused.....	8
5. Visioon aastani 2015.....	9
6. Ühingu arenduse põhisuunad ja valdkonnad	9
6.1. Põhimõtted ja väärtused.....	9
6.2. Üldeesmärk	9
6.3. Eesmärgid.....	10
7. Põhitegevused eesmärkide elluviimiseks 2009 - 2015.....	10
8. Koostööpartnerid	11
9. Rahastamine.....	11
10. Tulemuste mõõtmine, hindamine ja arengukava läbivaatamise kord.....	12

Kinnitatud MTÜ UNISTUSTE VABRIK
liikmete otsusega 01.04.2009

2. Sissejuhatus

MTÜ Unistuste Vabriku arengukava on terviklik üldine tegevusjuhis, mis määratleb ühingu eesmärgid tegevuspiirkonnas, samuti seatud eesmärkide saavutamiseks vajalikud pika- ja lühemaajalised tegevused ning nende üldise pingerea.

Arengukava on avalik dokument, mis annab kõigile asjast huvitatutele teavet ühingu eesmärkide, eelistuste ja tegevusplaanide kohta.

Arengukava koostajate eesmärgiks on hinnata üldisemalt piirkonna hetkeolukorda ja arenguvõimalusi, ühtlasi tuues välja peamised probleemid ja ohud ning esitada viimaste kõrvaldamise võimalused.

Arengukava ei ole kunagi lõplik. Vastavalt ühiskonnas, loodus-, ja majanduskeskkonnas toimivatele muutustele tuleb teda pidevalt kohendada ja täiendada.

Arengukava lähtub heast tavast, universumi seadustest ning ühingu põhikirjast.

Ühing, kui avalikes huvides tegutsev juriidiliste ja füüsiliste isikute vabatahtlik ühendus asutati tegevuspiirkonna arendamiseks 20. märtsil 2009. aastal.

Asutajate põhikirjalised eesmärgid on Tegevuspiirkonnas loovate ning uudsete projektide ja algatuste ellukutsumine, et edendada ning elavdada maakogukondade tegevust ning tõsta piirkonna tuntust.

Läbi nimetatud tegevuste keskendutakse noorte ja huvitegevusele, pärandkultuuri säilitamisele ja kohalike traditsioonide taaselustamisele, roheline eluviisi ja tervisliku toitumise propageerimisele ning ühiskondlike valupunktide teadvustamisele ja neile lahenduste otsimisele.

Arengukava koostamiseks toimusid liikmete koosolekud, mille raames koostati hetkeolukorra kirjeldus, kaardistati tegevussuunad ning mudeldati tuleviku prognoose.

Arengukava koostamisel kasutati alljärgnevat dokumente:

Lääne maakonna arengustrateegia 2007-2013

Lihula valla arengukava aastateks 2007-2017

Lääne maakonna noorsootöö arengukava 2006-2015

MTÜ Unistuste Vabrik arengukava koostati aastateks 2009-2015.

3. Tegevuspiirkonna olude kirjeldus

3.1. Looduslikud tingimused

Lihula vald on tasane. Esile kerkivad vaid üksikud künkad nagu Kirbla, Lihula ja Parivere "mäed". Maastikku liigestavad enamalt jaolt kraavitatud väikesed jõed ja ojad, millised suubuvad valla põhja ja loodepiiril asuvasse Eesti pikkuselt ja veerohkuselt neljandasse, Kasari jõkke ja Matsalu lahte. Valla idaossa ja kagupiirile jäävad ulatuslikud Lihula ja Tuhu metsa-, soo- ja rabamassiivid.

Ligikaudu 30% vallast on kaetud metsaga ning 17% looduslike rohumaadega. Viimastest suure enamuse moodustavad Kasari jõe luht ning Matsalu lahe rannaheina- ja karjamaad. Kohati on säilinud haruldaseks muutunud puisniite. Esindatud on ka Lääne-Eesti saartele iseloomulikud loopealsed. Üle 25% vallast on raba, roostik või võsastunud liigniiske maa. Metsades on valitsevaks puuliigiks kask, millele järgnevad mänd ja kuusk.

3.2. Majanduslike olude kirjeldus

Lihula valla ning kogu Läänemaa lõunaosa majanduslikuks keskuseks on Lihula linn, kus paikneb rida keskmisi ja väikeseid tööstus-, teenindus- ja kaubandusettevõtteid. Esindatud on toiduainete-, tekstiili ja õmblus- ning ehitusmaterjalide tööstus, samuti pakendamise, turbatootmise-, transpordi-, autoremondi-, ehitus- ja metallitöö ettevõtted. Lihulas paiknevad elektri- ja sideettevõtete allüksused ning Eesti suuremate pankade kontorid. Valla omapäraseimaks majandusharuks on pilliroo varumine ning rookatuste valmistamine. Arenemas on turism ja puhkemajandus. Põllumajanduse osa valla majanduses ja tööhõives on viimase 15 aasta jooksul tunduvalt vähenenud, langedes tööhõives 15%-20%-ni. Kunagiste sovhooside ja kolhooside järglasettevõtetest tegutseb hetkel ainsana Kirbla OÜ.

Lihula vallas registreeritud äriühingute töötajate arv 2001-2004.a.

Majandusharu	2001.a.		2004.a.	
	Töötajate arv	%	Töötajate arv	%
Ehitus	40	8,1	40	7,3
Kaubandus	132	26,3	111	20,4
Kommunaalmajandus	24	4,9	20	3,7
Põllumajandus	73	14,4	118	21,7
Teenindus	11	2,2	17	3,1
Transport	45	9,0	52	9,6

Tööstus	164	33,1	169	31,1
Muu	6	1,2	17	3,1
Kokku	495		544	

Lihula vallast oli 2006.a. äriregistris registreeritud 206 ettevõtet, neist 6 aktsiaseltsi, 75 osaühingut. 83-st registreeritud äriühingust tegutseb aktiivsemalt ligikaudu 50. Tegutsevate ettevõtete (v.a. füüsilisest isikust ettevõtjad) töötajate keskmine arv oli 2004. aastal 10-13. 2003.a. äriregistris registreeritud 130-st füüsilisest isikust ettevõtjast oli 89-l põhitegevusalaks põllumajandus ja 25-l kalapüük. Füüsilisest isikust ettevõtjate arvu oluline suurenemine 1999-2002 aastal oli seotud suures osas põllumajandusliku ja metsamaa erastamisel erastajale esitatud äriregistris registreerimise nõudega.

3.3. Infrastruktuuri olude kirjeldus

Lihula valda läbib riigi põhimaanteedest Tallinn-Risti-Virtsu maantee ja tugimaanteedest Pärnu-Lihula maantee. Kokku on riigiteede pikkus vallas 100 km, sellest kõvakattega 40%. Lihula valla munitsipaalomandis olevaid teid on kokku 136 km, sealhulgas kõvakattega 4,8 km. Lihula linna tänavate kogupikkus on 20 km, millest kõvakattega on 10,7 km.

Lihula vallas tegutsevad haridusasutustena Lihula Gümnaasium ja tema teeninduspiirkond hõlmab Hanila valda, Koonga valla lääneosa ning Martna valla lõunaosa. Kasari Põhikool, Metsküla, Tuudi Algkool, Lihula Muusika ja Kunstikool ja Lihula Lasteaed ning eraalgatusel tegutsev Lihula Rahvaülikool. Lihula vallas Penijõel asub Keskkonnameti Hiiu-Lääne-Saare regiooni keskus, mida teatakse kui Matsalu looduskeskust.

Lihula valla kultuuriasutustena tegutsevad Lihula Valla Raamatukogu (Lihula, Kirbla, Tuudi ja Metsküla raamatukogud), Lihula Kultuurimaja ja Lihula Muuseum. Lihula Linnusemäel asub 1990-date aastate lõpul valminud laululava, Lihula Gümnaasiumi juures spordihoone, puidukattega välisväljak ja staadion, Kasari kooli juures võimla ja puidukattega välisväljak.

Valla sotsiaalhooldus- ja tervishoiualase tegevuse keskpunkt on Lihula Vallavolikogu poolt endise Lihula Haigla baasil asutatud Sihtasutus Lõuna-Läänemaa Tervishoiu ja Sotsiaalhoolekande Keskus, lisaks kuulub vallale Kirbla külas 2 sotsiaalkorterit. Sotsiaalsete riskirühmade osatähtsuses ja arvukuses on toimunud aastatel 1995-2003 rida nihkeid. Üle 20% on vähenenud lastega perede arv, seda leibkondade üldise vähenemise taustal, rohkem on puuetega inimesi. Vanurite arv püsinud 10% ümber valla rahvastikust.

Lihula linnas asub Lihula Vallavolikogu poolt endise Lihula haigla baasil asutatud sihtasutus Lõuna-

Läänemaa Tervishoiu- ja Sotsiaalhoolekande Keskus 12 hooldusravi voodikohaga ja ööpäevaringse hooldamise 30 voodikohaga (sealhulgas psüühiliste erivajadustega inimesed). Esindatud on esmatasandi ja ambulatoorne arstiabi. Keskuse ruumides asuvad perearstide ja naistearsti tööruumid ning laboratoorium.

3.4. Piirkonna elanikkonna vanuseline ja sooline jaotus

Lihula valla alalise rahvastiku soolis-vanuseline koosseis on üldjoontes sarnane Eesti rahvastiku soolis-vanuselise koosseisuga, mida iseloomustab naiste ülekaal ning vanemaealiste suhteliselt suur osatähtsus. Lihula valla rahvastikust oli 2003. aasta 1.jaanuari seisuga mehi 48,7%, naisi 51.3%. Vallas on täheldatav Eesti maapiirkondadele iseloomulik probleem - 20 kuni 44 aastaseid mehi on keskmiselt 54-55% vastavast vanusegrupist.

Alla 15 a. vanused 1989-2005.a.

Aasta	Ilma Lihulata		Lihula		Kokku	
	Arv	%	Arv	%	Arv	%
1989	344	22,9	408	21,8	752	22,3
2000	317	21,3	318	18,9	635	20,0
2005	235	17,6	284	17,5	519	17,5

60 a. ja vanemad 1989-2005.a.

Aasta	Ilma Lihulata		Lihula		Kokku	
	Arv	%	Arv	%	Arv	%
1989	349	23,2	355	19,0	704	20,8
2000	304	20,5	381	22,6	685	21,6
2005	300	22,4	405	24,9	705	23,8

Kõige aktiivsema rahvastiku, 25-44.a. vanusrühma, arv on langenud 1989 aasta 875-lt 784-ni 2005.a. Lihula valla rahvastiku vanuselises koosseisus ning selle muutustes annavad veel tunda 1960-1970-date aastatel aset leidnud väljarändega seotud rahvastiku kiire vähenemise tagajärjed.

Lisandunud on iibe kiire ja järsk langus 1990-date aastate teisel poolel. Suuremas on vanemaealiste osatähtsus valla rahvastikus.

4. Hetkeolukorra analüüs

4.1. Üldandmed ja väliskeskkonna ülevaade

Mittetulundusühing nimetusega Unistuste Vabrik on vabatahtlikkuse alusel ühinenud ning avalikes huvides tegutsev juriidiliste ja füüsiliste isikute ühendus. Ühing on iseseisev kasumit mittetaotlev organisatsioon. Ühing on asutatud asutamislepinguga ja tema põhikiri on allkirjastatud 20. märtsil 2009a. Lihula vallas. Ühingu on hetkel 2 liiget ja asukohaks Lihula vald, Läänemaa, Eesti Vabariik.

Lihula vald asub Lääne maakonna lõunaosas Matsalu lahe lõunakaldal, olles naabervaldadest, v.a. Hanila vald, geograafiliselt eraldatud ulatuslike looduslike tõketega: idas ja kagus Lihula raba ja Tuhu soo, põhjas Laiküla raba ning Kasari jõgi koos ulatuslike ülejutatavate luhaaladega. Lähim sadam on Virtsu (25 km Lihulast), vallas asub 5 paadisadamat.

Riigi tugimaanteedest läbib Lihula valda Tallinn-Risti-Virtsu maantee, millel liikus 1999.a. ligi 300 000 sõidukit ja 900 000 reisijat. Tallinn-Risti-Virtsu maantee ääres paiknevad kõik valla suuremad asulad: Lihula linn, Tuudi ja Kirbla küla. Teiseks suuremaks maanteeks on Pärnu-Lihula maantee.

Lihula linn on kogu Lõuna-Läänemaa s.o. Lihula ja Hanila vald ja Martna valla lõunaosa ning Pärnumaa Koonga valla lääne- ja Varbla valla põhjaosa, kokku ligikaudu 6000-7000 elanikku, majandus-, haridus- ja kultuurikeskuseks. Olles olnud pikaajaliselt territoriaalselt küllaltki suure ning mõneti eraldiasuva piirkonna keskuseks, on Lihula linna majandus ning tehniline infrastruktuur võrdlemisi mitmekülgne. Esindatud on kerge-, toiduainete-, metalli- ja ehitusmaterjalidetööstus, erineva suunitlusega kaubandus- ja teenindustevõtted.

Vallakeskus, Lihula linn, paikneb Lääne-Eesti e. Saaremaa, Hiiumaa, Läänemaa, Pärnumaa lääneosa, keskel. Tallinnast asub Lihula 110 km, Haapsalust 55 ja Pärnust 60 km kaugusel. Lihula vald on oma pindalalt, 384 km², Läänemaa suurim. Külade kaugus vallakeskusest Lihulast on ulatub kuni 20-25 km.

1945 eraldati Lihula alev halduslikult Lihula vallast. 50-60 aastatel kasvas Lihula alev kiiresti, samal aja maaelanikkond vähenes tunduvalt. Peale Eesti taasiseseisvumist 1991.a. nimetati Lihula linnaks. 1999.a. otsustasid Lihula linnavolikogu ja Lihula vallavolikogu ühineda üheks omavalitsusüksuseks - Lihula vallaks.

Lihula vald on Lõuna-Läänemaa keskuseks, kus peaksid olema tagatud paljud piirkonna elanikele vajalikud teenused ja kultuurilised võimalused. Valla areng on olnud aeglane ning prioriteetidest on kõrvale jäänud noorsootöö ja noortega tegelemine. Loodud on küll mitmeid võimalusi

huviringide ja huvikooli näol, kuid pole arvestatud ealistest erisustest tulenevate raskesti kasvatatavate või sotsiaalselt mittehaakuvate noorte ja laste vajadustega. Sellega seoses on probleeme huligaanitsejate ja kuritegevuse kasvul.

4.2. Ühingu senise tegevuse ülevaade

Ühingu liikmed on tegelenud piirkonnas kontaktide loomisega ning valla hetkeolukorra kaardistamisega. Samuti on keskendatud tegevuskavade ja tegevuste seostamisega kohalike vajadustega. Uuringute käigus on selgitatud millistele sihtgruppidele ja valdkondadele tuleks eelisjärjekorras keskenduda ning millised oleksid parimad metodoloogilised lähenemisviisid kaardistatud puudustele. Sõlmitud on sidemeid võimalike koostööpartneritega ning otsitud huvitatud osapooli projektide ellukutsumiseks.

Kaardistamiste ja uuringute käigus jõuti järeldusele, et ühingu eelisarendatavad teemad saavad olema noorte kaasamine ja pärandkultuuriga seotud valdkonnad.

Noorte kaasamisel ning kodukohaga integreerimisel kasutatakse muusikaliste ürituste ja vahendite kasutamise meetodit.

Kohaliku pärandkultuuri paremaks kasutamiseks ja säilitamiseks kasutatakse teavituse meetodit.

Alustatud on noortele suunatud tegevustega, nagu kontsertide ja laagri korraldamine. 2009 toimus kontsert Metsküla rahvamajas ning noortele muusikutele suunatud laager BÄNDKÄMP Lihulas.

Alustatud on pärandkultuuri fotoraamatu koostamisega ning 2010 toimuvad esimesed pärandkultuuri alased koolitused.

Kirjutati sotsiaalse taustaga projekt Avatud Eesti Fond, mis ei saanud rahastust, tööd jätkatakse.

4.3. Missioon

Ühingu missiooniks on piirkonnas arendamist vajavate eluvaldkondade edendamine, selleks vajaliku taustsüsteemi ja infrastruktuuri loomine. Peamiselt keskendutakse noortele, pärandkultuuri hoidmisele ja sotsiaalsete probleemide käsitlemisele.

4.4. Arengueeldused

Piirkonna sisekeskkonna tugevuste ja nõrkuste ning väliskeskkonnast tulenevate võimaluste ja ohtude defineerimiseks kasutati SWOT analüüsi meetodit ja see kajastub alljärgnevas tabelis:

Tugevused (eelised)

1. Piirkonnas on veel piisavalt inimesi, kellele tegevusi suunata.
2. Ajalooliselt ja traditsiooniliselt on elukeskkond suure väärtusega.
3. Kohaliku omavalitsuse positiivne suhtumine uutesse algatustesse.
4. Valla infrastruktuuri tasuta kasutamise võimalused.

Nõrkused (puudused)

1. Vahendite vähesus (materiaalsed, rahalised).
2. Vallas puuduvad noorsootöötajate ametikohad.
3. Elanikkonna apaatsus ja käegaloomise meeoleolu.

4. Kogukonnas valitsevad sisemised vastuolud ja poliitiline ärategemine.
5. Infrastruktuur ja vahendid on amortiseerunud.

Võimalused (areng)

1. Tegevustesse kaasatavate inimeste arvu kasvatamine.
2. Noortes huvi äratamine ühistegevuse ja muusika vastu.
3. Koostöö Lõuna-Läänemaa koolide, omavalitsuste ja muude organisatsioonidega.
4. Olla eeskujuks ja eestvedajaks, mis leiaks järgimist.
5. Erinevate võimaluste ärakasutamine (uute traditsioonide ja ürituste algatamine).

Ohud (areng)

1. Süvenev hoolimatus ja apaatus.
2. Sotsiaalsete probleemide suurenemine ja kuhjumine, perede lagunemine, kuritegevuse, sealhulgas noorte kuritegevuse suurenemine.
3. Koostöösoovi puudumine erinevate organisatsioonida ja asutuste vahel
4. Ühingu rahaliste ressursside vähesus ning vaimsete ressursside ülekoormatus

5. Visioon aastani 2015

Unistuste Vabrik on kujunenud piirkonna juhtivaks arendajaks, kelle valgusest sünnivad uued ideed ning nende elluviijateks on noored ning teotahtlised inimesed.

Toimivad iga-aastased traditsioonilised üritused ning nende maine on tuntud üle vabariigi. Ühingu liikmed on oma tegevusega visionääriks, ühendajateks ja eeskujuks.

6. Ühingu arenduse põhisuunad ja valdkonnad

6.1. Põhimõtted ja väärtused

Ühingu tegevus on kooskõlas hea tava ja universumi seadustega. Sealjuures jälgitakse rohelist eluviisi ja tervisliku mõtteviisi teadvustamise põhimõtteid. Ühing tegutseb vaid ühiskonda rikastaval moel ja koostööle kutsuvate ning ühistegevusele suunatud meetoditega. Ühing areneb läbi oma liikmeskonna, sidemete ja kogemuste.

Ühingu põhiväärtuseks on tema liikmeskond, partnerid ja kogukond. Ühingu liikmed kannavad endas kõrgeid moraalseid väärtusi ning soovivad oma tegevusega ühiskonda rikastada.

6.2. Üldeesmärk

Tegevuspiirkonnas loovate ning uudsete projektide ja algatuste ellukutsumine, et edendada ning elavdada maakogukondade tegevust ning tõsta piirkonna tuntust.

6.3. Eesmärgid

1. Noorte ja huvitegevuse edendamine
2. Muusikaga seotud ürituste, laagrite korraldamine.
3. Musitseerimisvõimaluste loomine või sellele kaasa aitamine.
4. Pärandkultuuri säilitamisele ja kohalike traditsioonide taaselustamisele keskendumine.
5. Rohelise eluviisi, vaimse mõtteviisi ja tervisliku toitumise propageerimine.
6. Ühiskondlikele ja sotsiaalsetele valupunktidele lahenduste otsimine.
7. Koostöö teiste samalaadsete organisatsioonidega.

7. Põhitegevused eesmärkide elluviimiseks 2009 - 2015

Noorte ja huvitegevuse edendamine

1. Noortega kohtumiste korraldamine
2. Noorte innustamine ja kaasamine tegevuste planeerimise protsessi
3. Noortemaja käivitamine Lihula linnas

Muusikaga seotud ürituste, laagrite korraldamine

1. Korraldada noortele igasuvist muusikalaagrit – BÄNDKÄMP
2. Luua esinemisvõimalusi, korraldada kontserte, kohtumisi, väljasõite jne.

Musitseerimisvõimaluste loomine või sellele kaasa aitamine

1. Musitseerimise ja helisalvestus võimaluste loomine (bändiruum)
2. Vajaliku helitehnika ja salvestustehnika hankimine
3. Bändiringide käivitamine

Pärandkultuuri säilitamisele ja kohalike traditsioonide taaselustamisele keskendumine

1. Matsalu piirkonnaga ja kogukonnaga tutvumine
2. Matsalu pärandkultuuri käsitleva fotoraamatu väljaandmine
3. Matsalu pärandkultuuri (ehitiste) säilimisele keskenduvate õpipäevade korraldamine
4. Muu pärandkultuuriga seotud trükiste väljaandmine või koolituste korraldamine

Rohelise eluviisi, vaimse mõtteviisi ja tervisliku toitumise propageerimine

1. Teematikat puudutava info kogumine, süstematiseerimine ja selle levitamine
2. Teematikat puudutavate loengute, seminaride ja koolituste korraldamine

Ühiskondlikele ja sotsiaalsetele valupunktidele lahenduste otsimine

1. Kodanikuühiskonna aktiivsust ja arengut kujundavate projektide algatamine ja läbiviimine
2. Sotsiaalsete probleemide lahenduste väljatöötamine ja rakendamine

Koostöö teiste samalaadsete organisatsioonidega

1. Koostöövormide leidmine, sinna erinevate ühiskondlike ja äriettevõtete kaasamine

2. Piirkonna arengus kaasaraäkimine
3. Ühistegevuselise valdkonna arendamine piirkonnas

Igaks kalendriaastaks koostatakse ühingu üldtööplaani

8. Koostööpartnerid

Lihula Vallavalitsus
Lihula Kultuurikeskus
Lihula Muusika- ja Kunstikool
Lihula „LIONS“ klubi
Lihula Tarbijate Ühistu
MTÜ Lihula Noorteklubi
Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regiooni kontor
Matsalu Loodusfilmide Festival
Metsküla Kultuuriühing
OÜ Naturetours
MTÜ Läänemaa Turism
Lääne Elu
Lääne Maavalitsus
Hanila Vallavalitsus
Martna Vallavalitsus
Ridala Vallavalitsus

9. Rahastamine

1. Erinevad programmid: LEADER programm, Keskkonna Investeeringute Keskus, Kodanikuühiskonna Sihtkapital, Avatud Eesti Fond, Eesti Kultuurkapital, Kohaliku Omaalgatuse Programm, Kodukant Läänemaa, Hasartmängumaksu Nõukogu
2. Lihula Vallavalitsus
3. Erasektor, sponsorid
4. Ühingu liikmete annetused

10. Tulemuste mõõtmine, hindamine ja arengukava läbivaatamise kord

Arengukava tulemuste mõõtmise ja hindamise eest vastutab ühingu juhatus. Juhatus esitab ettepanekud arengukava täiendamise ja muutmise kohta üldkoosolekule. Vajalike muudatuste sisseviimine toimub igal aastal ühingu liikmete poolt.

UNISTUSTE TÄITUMISENI